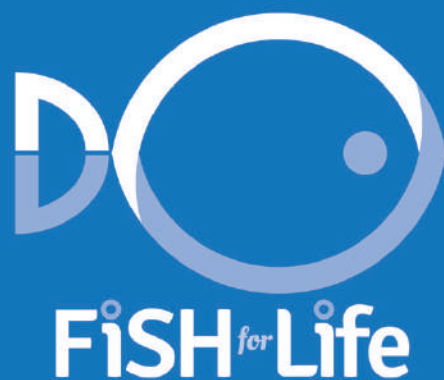

LIFE16 NAT/RO/000778

**FISH FOR LIFE
PROIECT PENTRU REFACEREA
PROCESELOR NATURALE ALE
RÂURILOR ȘI PROTEJAREA
SPECIILOR DE PEȘTI**

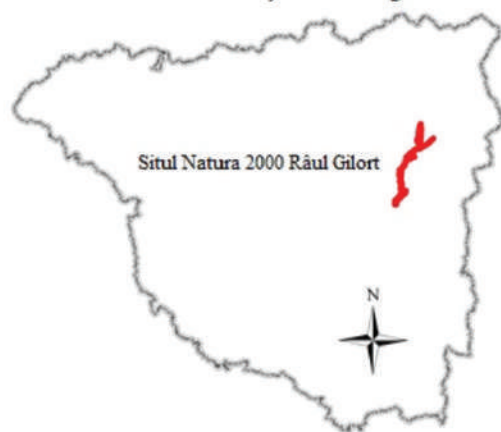
PROIECTUL Fish for Life

Proiectul Fish for Life (Refacerea culoarelor de migrație și a habitatelor pentru speciile de pești reofili* din râul Gilort - LIFE16 NAT/RO/000778) este co-finanțat de către **Comisia Europeană prin programul LIFE+ Nature** și va fi implementat în perioada 1 septembrie 2017 – 30 iunie 2024. Proiectul este implementat de **Agenția pentru Protecția Mediului Gorj**, în parteneriat cu **Invisible Nature** și **Universitatea din București**, în situl **Natura 2000 Râul Gilort**.

**pești reofili - pești ce trăiesc în ape curgătoare*

Acest material nu reprezintă opinia Comisiei Europene sau a Guvernului României.

Județul Gorj

Proiectul Fish for Life se implementează în județul Gorj, pe râul Gilort care cuprinde și situl Natura 2000 cu același nume. Situl Natura 2000 Râul Gilort cuprinde o parte din râul Gilort, zonă umedă din regiunea biogeografică continentală. Situl se întinde de-a lungul râului pe o distanță de aproximativ **19 km**, începând din localitatea Pociovaliștea la nord, până în localitatea Doseni la sud. În apropiere de limita nordică, situl cuprinde și aproximativ 3.5 km din râul Galbenu.

Arii Speciale de Conservare - Siturile Natura 2000

Siturile Natura 2000 sunt zone care adăpostesc cele mai reprezentative, valoroase și rare habitate*, specii de animale sălbatice și plante. Acestea sunt înființate doar în statele membre ale UE și formează o rețea de arii naturale protejate- **Rețeaua Natura 2000**.

Rețeaua Natura 2000 a apărut pentru **protejarea patrimoniului natural din cadrul Uniunii Europene**. Această rețea a fost concepută ca urmare a faptului că numeroase specii de plante și animale sălbatice au ajuns să fie din ce în ce mai rare în Europa, iar unele chiar au dispărut din anumite țări europene. Totodată, în multe locuri de pe continentul nostru, viața oamenilor nu se mai desfășoară în mod sănătos și în armonie cu natura.

** habitatul - loc care oferă condiții corespunzătoare de viață pentru o anumită specie de plantă sau animal*

Rețeaua Natura 2000 are menirea de a proteja natura, de a menține pe termen lung bogățiile acesteia și de a asigura resursele cu care oamenii să își poată susține existența.

În prezent Rețeaua Natura 2000 acoperă 18% din suprafața terestră a Uniunii Europene, România fiind peste medie, cu 23% din suprafața teritoriului.

Există două tipuri de protecție: **SAC (Arii Speciale de Conservare)** și **SPA (Arii de Protecție Specială Avifaunistică)**. În foarte multe dintre cazuri suprafețele celor două tipuri de arii protejate se suprapun atât între ele, cât și cu suprafața parcurilor naturale și naționale.

ȘTIAI CĂ?

Siturile Natura 2000 acoperă aproximativ 23% din suprafața României?

Unele dintre cele mai cunoscute Situri Natura 2000 din România sunt:

**Câmpia Crișului Alb
și Crișului Negru**

Cheile Turzii

**Dealul
Cetății Deva**

**Munții
Făgăraș**

**Piatra
Craiului**

Munții Retezat

Porțile de Fier

Delta Dunării

**Balta Mică
a Brăilei**

**Lacul
Techirghiol**

Vama Veche - 2 Mai

În județul Gorj există 10 Situri Natura 2000

Defileul Jiului

Platoul Mehedinți

Râul Motru

Parâng

Domogled-Valea Cernei

Râul Gilort

Coridorul Jiului

Prigoria- Bengești

Nordul Gorjului de Vest

Speciile și habitatele de importanță comunitară prezente în Situl Natura 2000 Râul Gilort

Situl Natura 2000 Râul Gilort este format dintr-un mozaic de ecosisteme terestre și acvatice întrepătrunse. Întalnim multe ecosisteme terestre formate din terenuri agricole, pășuni, păduri, în special de luncă, dar și zone cu pomi fructiferi. Situl a fost înființat pentru protecția speciilor a căror existență este legată de ecosistemele acvatice, ecosisteme din care fac parte.

Râul Gilort este unul dintre râurile din Oltenia care a fost mai puțin afectat de intervențiile omului. Din acest motiv, specialiștii în biodiversitate și cercetătorii ajunși în zonă au menționat faptul că diversitatea specifică a râului este considerabilă. Aici a fost găsită specia *Eudontomyzon mariae* (chiscar), specie pentru a cărei conservare au desemnate foarte puține situri. Pe lângă aceasta, în râu este prezentă și *Sabanejewia balcanica* (dunarița), specie endemică* în țara noastră. Ambele specii figurează în Cartea Roșie a Vertebratelor din România.

**specie endemică - orice specie care există doar într-o anumită zonă geografică*

CE REGULI TREBUIE SĂ RESPECTĂM ÎN SITURILE NATURA 2000

Ocrotiți flora și fauna.

Accesul cu vehicule motorizate folosite pentru agrement (ATV, motociclete, etc.), este interzis în afara drumurilor publice.

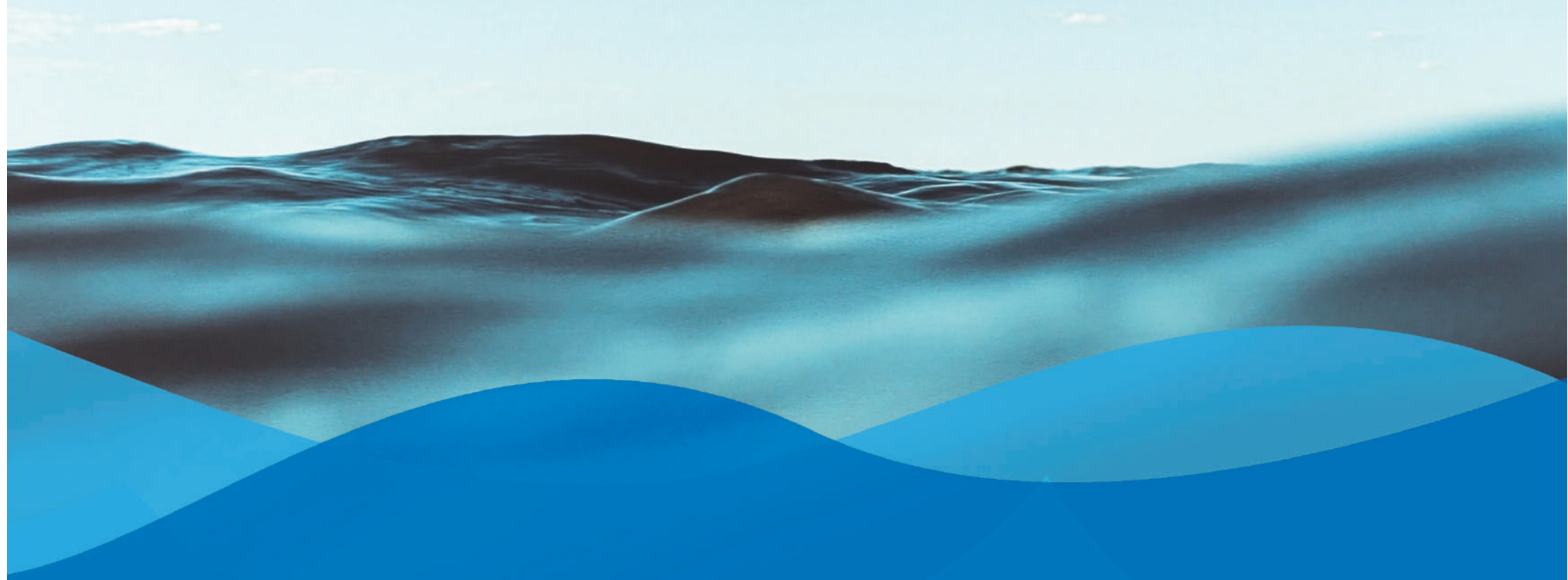
Nu pescuiți în apele râului în afara sezonului de pescuit și fără a avea permisul de pescuit vizat pe anul în curs.

Nu aruncați gunoaiile sau alte obiecte în apă sau în împrejurimi.

Proiectul Fish for Life își propune să contribuie la refacerea proceselor naturale pe Gilort, prin crearea unor pasaje care să permită circulația peștilor de-a lungul cursului râului și crearea unor zone de hrănire, odihnă și reproducere, prin stabilizarea malurilor acestuia și reîmpădurirea terenurilor de pe margine pe anumite porțiuni, fapt ce va duce la refacerea pădurilor din lunca râului.

Proiectul va proteja în mod direct **4 specii de pești** și, în mod indirect, alte specii precum **vidra, buhaiul de baltă cu burta galbenă, egreta și alte păsări de apă**. De asemenea, Proiectul Fish for Life va contribui la repopularea zonei cu specii de pești valoroși din punct de vedere economic (de exemplu, scobarul), în beneficiul comunităților locale, al ecoturismului și al pescuitului sportiv.

PRINCIPALELE ACȚIUNI ALE PROIECTULUI FISH FOR LIFE

Refacerea
conectivității
râului Gilort

Stabilizare
malurilor

Îmbunătățirea
diversității habitatelor
speciilor de pești

Acțiuni
de conștientizare
și educație

REFACEREA CONECTIVITĂȚII RÂULUI GILORT

În cadrul proiectului Fish for Life sunt construite două pasaje funcționale pentru pești pe două praguri deversoare de pe râul Gilort (**la Albeni și Târgu Cărbunești**), ce vor permite circulația peștilor de-a lungul cursului apei pentru 175 de km de râu în două situri Natura 2000 (Râul Gilort și Coridorul Jiului).

175 km de râu devine
accesibil circulației peștilor

2 pasaje construite la Albeni
și Târgu Cărbunești

Reconstrucție ecologică

În urma unor studii realizate de specialiști, au fost alese 3 zone în care se propun lucrări de reconstrucție ecologică cu caracter demonstrativ. Aceste lucrări presupun amplasarea aleatorie în albia râului a unor bolovani de mari dimensiuni și crearea unor micro zăgazuri care au rolul de a diversifica habitatele râului Galbenul. Alte lucrări presupun îngroparea în lungul malurilor râului Gilort a unor busteni cu sau fără rădăcină și plantarea de copaci pe marginea apei, cu rolul de a proteja eroziune malurilor dar și de a crea zone de refugiu și odihnă pentru pești, în special în perioadele cu ape mari.

Activitățile de împădurire sunt realizate pentru a reface conectivitatea pădurilor ripariene din lungul râului și pentru a asigura stabilizarea malurilor și realizarea unor fâșii tampon.

Suprafața totală ce urmează a fi plantată este de 3,09 hectare. Speciile ce vor fi folosite sunt: **aninul negru, salcia albă, plopul negru sau alb și frasinul**. Plantările se vor realiza la densități cuprinse între 2500 și 5000 de puieți pe hectar, aleatoriu, în zigzag. Plantarea puieților se va face primăvara și toamna.

Până la **15.000 de puieți** vor fi plantați pe **3,09 hectare** de teren

Beneficii ale lucrărilor de împădurire pentru mediul înconjurător și comunitățile locale

- Se vor crea zone de refugiu, odihnă și hrănire pentru pești datorită răgăliilor care se formează în apă, atunci când arborii plantați ajung la maturitate;
- Se vor forma păduri de luncă (zăvoaie) care constituie zonă de adăpost, hrănire și reproducere pentru numeroase specii de mamifere, păsări, amfibieni, insecte;
- Se vor crea fâșii-tampon pe malul râului Gilort care vor contribui la protejarea malurilor împotriva eroziunii, fenomen care afectează proprietățile localnicilor;
- Arborii și vegetația ajută la protecția împotriva inundațiilor, distribuind apa mai lent pe toată suprafața zonei plantate și a zonelor învecinate. Această capacitate de stocare a apei combinată cu încetinirea apelor, scade nivelul inundațiilor;
- Arborii de pe mal vor avea rolul de menținere a unei temperaturi constante a apei, în special vara, datorită fenomenului de umbrire.

ÎMBUNĂTĂȚIREA DIVERSITĂȚII HABITATELOR SPECIILOR DE PEȘTI

Lucrările de stabilizare a malurilor vor contribui la îmbunătățirea diversității habitatelor pentru peștii din râul Gilort, pe un sector de **26 de km**.

Specii protejate prin implementarea proiectului

Chișcarul (*Eudontomyzon mariae*) este o specie deosebită, un pește care parazitează alți pești, contribuind la îmbunătățirea zestre genetice a acestora prin eliminarea exemplarelor slabe, bolnave, etc. Este o specie foarte rar întâlnită atât din cauza modului de viață, cât și din cauza pierderilor de habitat. Specia este prezentă în situri Natura 2000 localizate în doar 3 țări din Uniunea Europeană.

Dunărița (*Sabanejewia balcanica*) este o specie de talie mică, cu lungimea la maturitate de cel mult 10 cm, dar care are un rol important în consumul materiei în descompunere de pe fundul albiei. Astfel ea contribuie la "curățenia" râurilor. În situl Natura 2000 Râul Gilort este aproape de limita altitudinală a arealului său. La nivel național cât și european specia este în declin.

Mreana vânătă (*Barbus petenyi*) este ruda mai mică a mreiei comune (*Barbus barbus*), atingând dimensiuni de maxim 28 cm. Populează apele de la altitudine mai mare sau râurile mai mici, acolo unde mreia comună nu-și mai găsește condițiile necesare de habitat. Este o specie “umbrelă”, adică prin protecția ei putem să contribuim la bunăstarea mai multor specii de pești care au aceleași cerințe de habitat, chiar dacă nu sunt specii protejate.

Porcușorul de nisip (*Romanogobio albipinnatus*) este un pește mic, având o lungime la maturitate de aproximativ 12 cm. Este o specie rar întâlnită, al cărei areal la nivel național este în scădere. Prin protecția acestei specii putem contribui la conservarea altor specii bentice (care preferă să trăiască pe fundul albiei), cu un rol deosebit în circuitul materiei organice în lanțul trofic acvatic.

ACȚIUNI DE CONȘTIENTIZARE ȘI EDUCAȚIE

În cadrul proiectului au avut loc și se vor desfășura în continuare acțiuni pentru informarea și conștientizarea comunităților locale precum și educația ecologică a elevilor cu privire la importanța conservării speciilor de pești și a habitatelor din situl Natura 2000 Râul Gilort și beneficiile pe termen lung pe care acestea le pot genera.

Peste **200 de elevi** de la **școlile din Bengești-Ciocadia, Albeni și Novaci** au fost implicați în acțiuni de educației ecologice, urmând ca, până la finalul proiectului, numărul acestora să depășească 300.

Copiii au participat la acțiuni de ecologizare, de plantare, la concursuri de fotografii și filme cu temă ecologică, toate având ca subiect comun: **Viața pe râul Gilort.**

Câștigătorii au fost premiați cu echipamente pentru drumeție.

 100 de echipamente pentru drumeție pentru elevi

Relația cu comunitatea locală a reprezentat o prioritate în cadrul proiectului Fish for Life. Echipa proiectului a organizat întâlniri cu proprietari de terenuri, pescarii, dar și reprezentanții autorităților locale. Zeci de proprietari de terenuri din localitatea Bengești - Ciocadia au fost de acord să fie făcute plantări de arbori pe terenurile pe care le dețin de-a lungul Gilortului. Zonele plantate vor fi protejate pentru următorii 20 de ani. Localnicii au înțeles că în acest fel vor contribui la demersul de a reda Gilortului măcar o parte din strălucirea de altă dată.

20 de ani vor fi protejați arborii plantați de-a lungul Gilortului

Fish for Life - Refacerea culoarelor de migrație și a habitatelor pentru speciile de pești reofili din Râul Gilort

Durată: 01/09/2017 - 30/06/2024

Beneficiar coordonator: Agenția pentru Protecția Mediului Gorj

Beneficiari asociați: Universitatea din București, Invisible Nature

Agenția pentru Protecția Mediului Gorj

MINISTERUL MEDIULUI

invisible nature

